

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

DECEMBER 8 • 2013

Zodiakmynt

Två jubilerande kompositörer – Wagner och Verdi

Svenska Numismatiska Föreningen – 140 år!

Märkligt medaljfynd i Gavleån

Akke Kumliens 5-kronorssedlar

Pris 30 kr

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens och Kungl. Myntkabinettets hemsidor:
www.numismatik.se – www.myntkabinettet.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.
På hemsidorna kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

1/12 sida
47 x 50
mm
250 kr

1/8 sida
72 x 50
mm
350 kr

1/6 sida
47 x 105
mm
400 kr

1/4 sida
72 x 105
mm
600 kr

1/2 sida
151 x 105
mm
1 200 kr

Helsida
151 x 214 mm
2 000 kr
2:a och 3:e
omslagssidan
2 500 kr
4:e omslagssidan
5 000 kr

SNT:s låga annonspriser kvarstår 2013.

Annonsen på årsbasis får dessutom 20 % rabatt!

Behöver du professionell formgivare till din annons?

Kontakta: annons@numismatik.se

Annonsstopp senast den 1:a i månaden före utgivning

Radannonser: enskilda SNF-medlemmar erbjuds gratis annons med högst tre rader
att köpa, sälja eller byta samlarobjekt

Annonsen som inte är förenliga med SNF:s, FIDEM:s och AINP:s etik avböjs

Innehåll SNT 8 • 2013

ARTIKLAR OCH NOTISER

	SID.
SNF 140 år! – Några ord om vår verksamhet de senaste femton åren	172
Skiftedaler till jul	177
Två jubilerande kompositörer – Wagner och Verdi	178
Märkligt fynd i Gavleån – silverskrin fyllt med medaljer	181
Akke Kumliens 5-kronorseddlar	182
Zodiakmynt	183
Den förlorade ettöringen	185
Hjärta och lycka på spelpenningar	186
Myntets dag i Göteborg	187
Till er tjänst. Är mobiltelefonen att betrakta som ett betalningsmedel?	187

STÅENDE RUBRIKER

Nytt om böcker	184
Lokala numismatiska föreningar och myntklubbar i SNF	186
Auktioner & Mässor	187
Frågespalten. Gustav I Vasas ettören	188

OMSLAG

Ett av zodiakens – djurkretsens – tolv stjärntecken visar en stenbock på åtsidan och omfattar perioden över våra jul- och nyårshelger, 22 december till 19 januari. Det var stormogulen Jahangir (1605-1627) i Indien som lät ge ut detta och de övriga zodiakmynten i början av 1600-talet för att på så sätt ange tiden för präglingen. På framsidan står i översättning ungefär: Ytan av guld dekorerades i Agra av Jahangir Shah, son till Akbar Shah. På sidan 183 berättar Ulrika Bornestaf mer om zodiakmynten.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

i samarbete med

KUNGL. MYNTKABINETTET

KANSLI OCH REDAKTION

Banérgatan 17 n b
115 22 Stockholm
Tel. 08 - 667 55 98
Måndagar
kl. 10 - 12 och 13 - 16
Fax 08 - 667 07 71
info@numismatik.se

Plusgiro 150007 - 3
Bankgiro 219 - 0502
Svenska Handelsbanken

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Monica Golabiewski Lannby
monica@numismatik.se

PRENUMERATION

200 kr / år (8 nr)
Medlemmar erhåller tidsningen
automatiskt
Kom ihåg att
meddela adressändring!

SNT trycks med bidrag från
*Gunnar Ekströms stiftelse för
numismatisk forskning* samt
*Sven Svenssons stiftelse för
numismatik*.

För insänt ej beställt
material ansvaras ej.
Texter och bilder i SNT
lagras elektroniskt och publiceras
som pdf på SNF:s och KMK:s
hemsidor.

Den som sänder material till SNT med-
ger elektronisk lagring / publicering.

TRYCK

Kaigan

ISSN 0283-071X

HÖSTEN 2013 VÅREN 2014

Föreningens aktiviteter

DECEMBER

4 Julfest

Plats Banérgatan 17

18.00 Missa inte föreningens traditionella julfest med glögg, lussekatter och julgodis.

En mindre julauktion kommer att genomföras med enklare material ur Sven Svenssons samlingar.

Någon förteckning sänds inte ut i förväg.

Kontant betalning vid auktionstillfället.

Välkomna!

4/12
Julafest med auktion
på Banérgatan.

FEBRUARI

26 Föreningskväll

Plats Banérgatan 17

18.00 *Köp, byt och sälj.* Tag med numismatiska objekt som ska lämna din samling. Föreningen bjuder på enklare förtäring.

Nästa nummer av SNT utkommer i februari 2014.

Redaktionen önskar en God Jul och ett Gott Nytt År!

SNT FINNS PÅ FACEBOOK

Kungl. Myntkabinettets verksamhet

KUNGL. MYNTKABINETTET. Fotoutställningen *KRISEN – En resa i globaliseringens ruiner* av Jan Jörnmark står till årsskiftet 2014/15. Genom fotografier kildras den samtida ekonomiska krisen på ett vackert och vemodigt sätt. Se den på plan 0 och 2.

Nu har mynt, medaljer och tavlor börjat tala! Kom och lyssna på deras egna berättelser med hjälp av din smartphone eller iPad. Museet är först i Stockholm med tekniken Augmented reality (AR).

KMK FINNS PÅ FACEBOOK OCH TWITTER

TUMBA BRUKSMUSEUM. Jullovsöppet 26-29 december och 2-5 januari. Visning av handpapperstillverkningen kl. 12. Prova att göra eget papper. Kostnad 30 kr/papper.

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Adress: Banérgatan 17 n b, Stockholm. T-bana Karlaplan; buss 4, 44

Kansli: måndagar kl. 10 - 12, 13 - 16

Stängt: midsommar - 1 september; jul- och nyårshelgerna

www.numismatik.se

KUNGL. MYNTKABINETTET

Adress: Slottsbacken 6, Stockholm. T-bana Gamla stan; buss 2, 43, 55, 59, 76

Utställningar: måndag - söndag kl. 10 - 16

Numismatiska boksamlingen: torsdagar kl. 13 - 16

www.myntkabinettet.se

TUMBA BRUKSMUSEUM

Adress: Sven Palmes väg 2, Tumba. Pendeltåg Tumba; buss 725

Utställningar: sept. - april, lörd. - sönd.; maj - aug. tisd. - sönd. kl. 11 - 16

www.tumbabruksmuseum.se

SNF 140 år! – Några ord om vår verksamhet de senaste femton åren

Av Jan-Olof Björk

I väntan på det stora jubileet 2023 – när Svenska Numismatiska Föreningen uppnår den aktningvärda åldern av 150 år – får vi hålla till godo med årets 140-årsjubileum. Kom att tänka på att året 2023 kommer att bli något alldeles extra ur numismatisk synvinkel. Inte enbart på grund av vårt jubileum utan också beroende på att det då förflutit hundra år sedan den danske storsamlaren L. E. Brunn (1852-1923) avled. Och hundra år är just den tid som hans fantastiska samling av bland annat mynt, medaljer, och sedlar från Danmark, Norge, Sverige, Slesvig och Holstein samt numismatisk litteratur skall ligga orörd och utgöra reserv för Den kgl. Mønt- og Medaillesamling i Köpenhamn. Om den danska statssamlingen undgår att ”væsentlige ødelægges ved Brand eller bortkomme ved Tyveri eller anden saadan Begivenhed” skall således föremålen väckas upp ur sin törnrosasömn och säljas på offentlig auktion – allt i enlighet med Bruuns testamente¹.

Det förväntas möjligen att en företrädare för jubilarerna sammanfattar de större händelserna sedan förra jubileet. Jag fick påpassligt av SNT:s mångåriga och uppskattade redaktör Monica Golabiewski Lannby en inbjudan jag inte kunde tacka nej till. Monica, eller ”MGL” som hon signerar sina alster, kom för övrigt till tidskriftens redaktion redan inför majnumret 1989 och är sedan 1991 redaktör. Efter fullgjord tjänst vid statssamlingen på Slottsbacken utsågs hon år 2012 till föreningens kanslist på deltid. Vi har alltså lyckats få en verkligt erfaren person som spindeln i det numismatiska nätet!

Torbjörn Sundquist hade varit ordförande sedan 1988 och med fortsatt förtroende fortsatte han till årsmötet

2002 då han efterträddes av Julius Hagander (1925-2009). Utan tidigare erfarenheter från föreningsarbetet valdes han till SNF:s högsta ämbete på sina tidigare meriter som företagsledare. Tiden kring år 2000 kännetecknades av slitningar i styrelsen och med Haganders intåg hoppades man på arbetsro och fokusering på numismatiken och föreningens verksamhet. I samband med Haganders vacklande hälsa och det därpå följande årsmötet 2008 i Karlshamn fick undertecknad det stora förtroendet av styrelsen att leda verksamheten.

1998

1998. Jag börjar odysseen vid det stora och påkostade 125-årsjubileet 1998 i det då sedan något år tillbaka nyöppnade Kungl. Myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum i Stockholm. Läget på Slottsbacken mitt emot Kungl. Slottet gav jubileet en riktigt pampig inramning. Begivenheten firades under dagarna tre. Fredagen den 4 december klockan 15.00 inleddes festligheterna med vernissage av föreningens jubileumsutställning *Samlarens klenoder*. Det gavs ut en utställningskatalog i vilken de nio utställarna fått en sida var. Här beskriver utställningens enda kvinna Barbro Rådström och de åtta herrarna sina respektive samlarområden och hur deras intresse en gång i tiden väcktes.

Det var en verkligt bred numismatisk utställning som berörde föl-

Denna dubbla taler 1647 från Pommern såldes på SNF:s auktion i november 2005.

Ett fantastiskt besittningsmynt ur Sven Svenssons samlingar!

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

jande intressanta områden: ”Utländska mynt i Sverige fram till år 1500”, ”Kopparöret”, ”Polletter – en skatt av svensk kulturhistoria”, ”Från malm till mynt och medalj”, ”Samla, lära, veta – litteraturens betydelse”, ”Medaljer”, ”Spelpenningar”, ”Valsverk och släggverk”, ”Svenska sedlar, ett intresse väcks ...”. Utställningen kunde beskådas och beundras ända fram till den 15 januari året därpå. Jag minns att det var en svår tid utan mina kära kopparlantarna.

Under lördagen avhölls såväl föredrag av den norske numismatikern Kolbjørn Skaare som en jubileumsauktion med 125 nummer (sic!) ur megasamlaren och donatorn Sven Svenssons (1855-1928) samlingar. Auktionskatalogen var kryddad med

många numismatiska godbitar, eller vad sägs om Johan III:s 8-mark klipning 1570, Karl (IX) riksförståndares dubbeldaler 1600 och Kristinas riksdaler 1647 med drottningens porträtt vänt åt höger! Alla tre mynten är så vitt man vet de enda kända i privat ägo.

Dagen avslutades med jubileumsmiddag på Myntkrogen. Som sig bör delades det ut en mängd utmärkelser. Den främsta av dem alla, Svenska Numismatiska Föreningens Gustav VI Adolf-medalj för framstående numismatisk forskning, tilldelades Lars O. Lagerqvist och Jørgen Steen Jensen. Utställarna erhöll den till jubileet nyinstiftade Svenska Numismatiska Föreningens hedersgåva². Söndagen var vikt för "Euron och dess föregångare" – ett föredrag signerat den allvetande och nyss medaljerade Lars O. Lagerqvist³.

1999

Men för enkelhetens skull börjar vi denna tillbakablick i vår historia året efter den stora jubelfesten. År 1999 var nämligen första året för myntmässan på Kungl. Myntkabinettet. Det var ursprungligen ett arrangemang mellan KMK och mynthandlarföreningen. Under mässorna passade föreningen på att visa upp sig genom bland annat föredrag, auktioner och middagar på Myntkrogen. Tyvärr har mässan som var välbesökt och uppskattad av samlarna sedan några år somnat in. Vågar vi hoppas på en comeback?

2000

År 2000 arrangerade SNF tillsammans med Kristianstadsortens numismatiska förening (KNF) ett besök i Kristianstad. Man besåg numismatiska föremål i Regionmuseet Skånes myntsamling och besökte Bäckaskogs slott, där undertecknad höll föredrag kring de så kallade belägringsklippingarna från Kristianstad (1677-1678)⁴. Jag minns att jag av olika orsaker tvangs att avsluta föredraget från predikstolen i Heliga Trefaldighets kyrka i Kristianstad. Till arrangemanget kunde fogas en sedvanlig auktion och välsmakande måltider.

Annie Winblad Jakubowskis medalj till minne av Sven Svensson, utgiven 2005.

Diameter 55 mm.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

2001

Under året 2001 sjösattes det mellan KMK och SNF gemensamma och ännu pågående projektet *Den Svenska Mynthistorien*. Hittills har volymerna *Frihetstiden och den gustavianska perioden 1719-1818* och *Vikingatiden*⁵ publicerats. I skrivande stund ligger *Vasatiden 1521-1654*⁶ i pipeline för utgivning under 2014. Då arbetet med detta referensverk till stor del bygger på ideella krafter blir utgivningstakten ibland lidande.

Under år 2001 lät SNF också prägla en medalj över fornforskaren Johan Hadorph (1630-1693).

2003

Ordföranden sedan ett år, Julius Hagander, öppnade årsmötet 2003 på varvet Terra Nova i Göteborg. Bland mötets attraktioner kan nämnas besökande av Ostindiefararen "Göteborg" och bussresa till Lödöse museum.

Och faktiskt – under året firades föreningens 130-årsjubileum med en liten utställning på KMK kring skalden och SNF:s förre ordförande, samlaren Carl Snoilsky (1841-1903).

2004

Utställningen föregående år resulterade i skriften *Carl Snoilsky, skalden som samlade mynt och böcker*. Under 2004 gav föreningen också ut det sedan länge efterlängta referensverket *Svensk numismatisk bibliografi intill år 1903*. Författare är Björn-Otto

Hesse, vilken omedelbart och synnerligen välförtjänt belönades med SNF:s Elias Brenner-medalj för förtjänster inom numismatiken. Antikvarien vid KMK och orientalisterna Ulla S. Linder Welin (1909-1983) hedrades med en medalj – nummer 80 i ordningen!

2005

Årsmötet 2005 ägde rum i hansestaden Kalmar. På Kalmar läns museum besågs mynt och övriga artefakter från regalskeppet Kronan som förliste i hård stid med "dansen" öster om Öland år 1676.

Under året hade det förflutit 150 år sedan Sven Svensson föddes i Asarum i Blekinge. Av den anledningen gav SNF och KMK gemensamt ut skriften *Samlaren Sven Svensson, alla dessa mynt*. Den av föreningen ofta anlitade skickliga konstnären Annie Winblad Jakubowski skapade en fantastisk medalj för den store donatorns hågkomst. Symboliken på medaljens fränsida med det ensamma plommonstopet är en personlig favorit.

Den numismatiska grundforskningen fick sitt genom Jonas Rundbergs corpusverk *Den svenska örtugsmyntningen* – av vilken den första volymen utkom under året.

2006

Den oeffterhärmlige mynthandlaren Paul Levin belönades, i samband med Myntets dag på KMK år 2006, med Brenner-medaljen för sina insatser

Den första volymen av *Den svenska mynthistorien*, *Frihetstiden och den gustavianska perioden 1719-1818*, gavs ut år 2007.

FOTO: FÖRFATTAREN.

för numismatiken i Sverige. Under-tecknad, som tillsammans med bland annat Brenner-medaljören åkte taxi från myntkabinetet till Stockholms central, minns att han under resan rördes till tårar av hedersbetygelsen.

I oktober arrangerade föreningen tillsammans med 40-årsjubilerande KNF myntdagar i Kristianstad. Programmet omfattade såväl föredrag som visningar av kulturhistoriskt intressanta platser och naturligtvis den traditionella auktionen.

2007

Linköping var värd för årsmötet 2007. Årsmötesförhandlingarna ägde rum på Radisson SAS Hotel, medan studiebesök var inplanerat på Stadsbiblioteket och den därstädes förvarade och efter en förödande brand återuppståndna myntsamlingen.

Dagen därpå företogs bussresa till närbelägna Vadstena och dess slott. Ytterligare en myntort kunde således prickas av där SNF bedrivit årsmötesaktiviteter.

Årets stora begivenhet var naturligtvis värdskapet för Nordisk Numismatisk Union (NNU). Alla som deltog bär alldeles säkert med sig minnen för livet. Undertecknad uppskattade atmosfären och den högtidliga stämningen i arkitekten Ragnar Östbergs (1866-1945) skapelse, Stockholms stadshus, där mötesdeltagarna intog

buffé och bjöds på en guidad rundtur. Till mötet hade föreningen låtit prägla en särskild unionsmedalj som konstnären Christian Wirsén utformat. En väl bevarad hemlighet var att alla delegater fick var sitt exemplar av den tunga silvermedaljen i samband med middagen på Hilton. Från restaurangen bjöds vi inte enbart på vällsmakande mat och dryck utan också på en fantastisk vy över en av Europas vackraste städer! Jag fascinerades över hur staden ändrade karaktär allt eftersom dagsljuset rodnade och till sist tynade bort. Då vaknade stockholmarnas alla små ljuskällor i tusentals med lika många kulörer i ett fäfängt försök att mota bort mörkret.

Ett annat minnesvärt och välbesökt inslag i föreningens verksamhet det året var seminariet som SNF och KMK anordnade. I KMK:s hörsal höll fem av föreningens medlemmar uppskattade föredrag i vitt skilda ämnen såsom Sporrongpolletter, Projektet den svenska mynthistorien, Storsamlaren Gunnar Ekström och En översikt över den svenska myntningen 1364-1520. Föreningen planerar att genomföra ett liknande seminarium i samband med publiceringen av den tredje volymen, *Vasatiden*, i projektet *Den svenska mynthistorien*.

2008

Vi lämnar märkesåret 2007 i föreningens historia och tar oss an det nästkommande under vilket SNT började tryckas i färg! Jag minns att vi samtidigt dessutom kunde räkna in en väsentligt lägre tryckkostnad! Sedan år 2003 finns också tidskriften i sökbara pdf-filer på SNF:s hemsida. Som en service till våra medlemmar och för att underlätta sökning i tidskriftens äldre nummer planerar vi att under 2014 lägga ut alla tidskrifter från starten 1977 i detta filformat.

Årsmötet detta år ägde rum i Karlshamn. Förutom de traditionella arrangemangen fick deltagarna passande nog genom studiebesök inblick i punschstillverkningen.

Senare under året och på initiativ av undertecknad återupptogs det sedan många år inställda arbetet med

NNU:s möte i Stockholm 2007. Konstnären Christian Wirsén håller ett anförande om unionsmedaljen under festmiddagen på Hilton vid Slussen.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Föreningens helägda auktionsbolag, Myntauktioner i Sverige AB, har hittills producerat nio auktionskataloger som vi hoppas skall ha ett bestående värde.

FOTO: FÖRFATTAREN.

att få till stånd en slutlig överenskommelse med KMK beträffande de av SNF ägda föremålen ur Sven Svenssons forna samlingar som då var deponerade på myntkabinetet. Arbetet fortgår alltså. Föreningens styrelse hyser en förhoppning om att tillsammans med myntkabinetets nytillträdde chef Eva Ramberg i närtid kunna sätta punkt för den mer än femtio år gamla diskussionen.

Redan i mars 2003, under en styrelsehelg på Möckelsnäs herrgård utanför Älmhult, framkastade under tecknad en idé om hur föreningen på lång sikt kunde öka sina intäkter. Det handlade om att bilda ett helägt auk-

tionsbolag och där lägga föreningens hittillsvarande auktionsverksamhet. SNF hade nämligen vid något tillfälle varit snubblande nära att bli skattepliktigt på grund av för vidlyftig auktionsverksamhet. Dessutom utgjorde vid den tiden överskottet från försäljningarna ur de svenssonska samlingarna en stor del av föreningens intäkter. Även om Svenssons samlingar är enorma är de naturligtvis ändliga och inom en tioårsperiod räknar SNF:s styrelse med att den absoluta merparten av föremålen är sålda. Då gäller det att ha säkrat intäkterna för att kunna fortsätta att bedriva föreningens nuvarande stadgeenliga verksam-

Jan-Olof Björk och Magnus Wijk, SNF:s ordförande respektive vice ordförande, vid en utställningsmonter i Den Kongl. Mønt- og Medaillesamling i samband med NNU:s möte i Köpenhamn 2010.

OKÄND FOTOGRAF.

het. Bolaget skulle självklart också vända sig till personer utanför föreningens krets. Den dåvarande majoriteten i styrelsen tilltalades dock inte av idéerna. Efter det historiska årsmötet i Karlshamn 2008 sattes emellertid förberedelserna i gång i bolagsbildningsutskottet med den passande förkortningen BB-utskottet!

2009

Auktion 1, som avsåg Anders Frösells (1945-2008) fantastiska medeltids-samling, genomfördes lördagen den 12 september 2009 på restaurang Garnisonen, bara ett stenkast från SNF:s kansli på Banérgatan på Östermalm i Stockholm. Genom bolaget har vi också skapat en mötesplats där samlare kan träffas och utbyta numismatiska erfarenheter. Vidare blev det möjligt för SNF:s medlemmar att via föreningen och sitt helägda bolag köpa och framför allt sälja sina icke behövliga numismatiska föremål. Detta hade tidigare under en lång följd av år inte varit möjligt.

Redan från början fastslogs att auktionskatalogerna skulle vara påkostade och innehålla notiser som kunde tänkas intressera medlemmarna. Ett belopp motsvarande den kvarts miljon som SNF satsade i aktiekapital har föreningen redan hunnit ta tillbaka från bolaget i form av aktieutdelning⁷. Och då skall vi ha i minnet att bolaget bara varit verksamt under fyra år!

Vid årsmötet 2009 på Vasavarvet i Stockholm tilldelades Hans Menzinsky Elias Brenner-medaljen för sin numismatiska forskning kring och utgivningen av *En studie av Karl IX:s mynthistoria*, del 1-3.

2010

Våren 2010 utkom den andra volymen i *Den svenska mynthistorien – Vikingatiden ca 995-1030*. I samband med utgivningen i mars arrangerade föreningen ett symposium med titeln *Mynt, makt & människor – vikingatidens silverpenningar*. I KMK:s hörsal hölls föredrag av tio speciellt inbjudna numismatiker med författaren, professor emerita Brita Malmer i spetsen⁸.

Under året gavs nr 13 ut i föreningens serie *Smärre skrifter*. Det handlade om Sten Törngrens *Mina upplevelser i numismatikens underbara värld*. Under årsmötet i Uppsala tilldelades professor Kenneth Jonsson SNF:s Gustav VI Adolf-medalj för framstående numismatisk forskning. Det högtidliga överlämnandet ägde rum i Anatomiska teatern i Gustavianum.

I samband med årsmötet presenterades den senaste av föreningens medaljer, den 84:e i ordningen! Medaljen avbildar numismatikern och plåtmyntsgurur Bertel Tingström (1912-2004). Det första exemplaret överlämnades till Tingströms dotter.

Söndagen ägnades åt ett besök i Sala silvergruva – ännu en ort (!) med stark numismatisk anknytning att bocka av! Ett minne från besöket i Sala är, när det långt ned i underjorden meddelades att den i gruvan utlovade lunchen måste intas vid markytan på grund av att hissen gått sönder ...

Sista helgen i maj var det åter dags för NNU-möte. Denna gång i Köpenhamn. Undertecknad och dåvarande vice ordförande Magnus Wijk var SNF:s representanter under mötet. Minnesvärt är att Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad (NNU) så småningom fick en ny layout och fyrfärgstryck – efter förslag från svenskt håll.

Startmenyn med menypunkten *Falska mynt* på föreningens hemsida anno 2013.

Samma år fick undertecknad styrelsens uppdrag att uppvakta och representera Svenska Numismatiska Föreningen vid Dansk Numismatisk Forenings 125-årsjubileum⁹.

2011

Fortsättningen av Jonas Rundbergs corpus *Den svenska örtugsmyntningen* premiärsåldes i samband med årsmötet i Visby 2011. Denna andra volym behandlar myntningen under Albrekt av Mecklenburg (1364-1389). De kartonger med böcker vi medtagit från Stockholm var snart slutsålda. Att döma av deltagarnas kommentarer var årsmötet i Visby ett av SNF:s mest uppskattade under senare år.

Under lång tid har SNF låtit prägla sina medaljer på Kungl. Myntverket

i Eskilstuna. Myntningen av svenska skiljemynt flyttade emellertid utomlands i mitten av 00-talet och medaljpräglingen upphörde år 2011. Mot bakgrund av Myntverkets avveckling fann föreningen för gott att hämta hem stamparna till sina medaljer som dittills förvarats i Myntverkets arkiv.

2012

Undertecknad representerade SNF vid Skånes Numismatiska Förenings (SkNF) 80-årsjubileum. Flera av våra medlemmar återfinns dessutom som författare i SkNF:s utmärkta jubileumspublikation *Moneta 5*, till vilken för övrigt SNF:s dåvarande vice ordförande var redaktör.

Roger Svensson, docent i nationalekonomi och mångårig samlare av europeiska brakteater, ställde sitt omfattande forskningsmaterial och manuset till *Renovatio Monetae, Brakteater och myntningspolitik i högmedeltidens Europa* till SNF:s förfogande. Det är inte ofta som ekonomiskt skolade forskare sätter tänderna i numismatiska spörsmål. Tillsammans med redaktören Magnus Wijk, som också ansvarade för bokens layout, skapades dock en mycket intressant och läsvärd volym som dessutom har rönt internationellt intresse och under innevarande år därför översatts till engelska.

Föreningens årsmöte 2012 arrangerades tillsammans med Strängnäs myntklubb och förlades till Gripsholmsviken, Mariefred. Naturligtvis fanns en guidad tur på Gripsholms

SNF:s årsmöte i Visby 2011. Vid en paus under den guidade stadsrundvandringen ser vi från vänster: Nettan och Erik Tretow, Berndt Göhle, Sven-Erik Olsson, Dan Carlberg, Theodor Hassel med Marija, Magnus Wijk m.fl.

FOTO: FÖRFATTAREN.

En del av SNF:s bokproduktion de senaste femton åren.

FOTO: FÖRFATTAREN.

slott på agendan liksom ett besök på Roggeborgen i Strängnäs. Under-tecknad höll ett föredrag om svenska provmynt genom tiderna, men som på grund av tekniska problem med videokanonen blev ganska misslyckat. Det var väl därför som ett *da capo* efterfrågades och ägde rum i föreningslokalen på Banérgatan, Stockholm i maj 2013¹⁰.

Vid det stora 125-årsjubileet 1998 var Internet och hemsidor en tämligen ny företeelse. Så också SNF:s hemsida som bara hade ett par år på nacken. Designförändringar och många uppdateringar till trots så har styrelsen sedan några år önskat utsätta hemsidan för genomgripande förändringar. Vi kom lösningen på spåren då Lennart Castenhag valdes in i styrelsen som webbansvarig vid årets årsmöte i Vetlanda. På kort tid har han förändrat designen och implementerat styrelsens nya idéer bland annat en meny punkt för nyheter. Under denna hittar man också fasta flikar som Månadens utställning och Månadens litteraturtips. Med hjälp av bland annat förre styrelsemedlemmen Tony Kamils omfattande digitala bildarkiv över falska mynt och notiser i mynthandlaren Ulf Ottossons mynt-blogg har Lennart Castenhag skapat den helt nya menypunkten Falska mynt. Här finner man en introduk-

tion samt bilder och beskrivningar av dessa fasansfulla föremål grupperade under olika flikar, exempelvis Vasatiden, Plåtmynt med mera. Vi hoppas att vår nya hemsida kommer att uppskattas lika mycket som det analoge mediet – Svensk Numismatisk Tidsskrift.

SNF:s viktigaste tillgång är naturligtvis dess medlemmar. Under den senaste 15-årsperioden har medlemsantalet varit tämligen konstant. Vid periodens ingång, den 1 januari 1998, noterades 704 årligen betalande äldre medlemmar. Den 31 december 2012 var motsvarande siffra 688. Under år 2013 har dock medlemsutvecklingen¹¹ varit mycket god, varför förenings styrelse ser framtiden an med tillförsikt!

Noter

¹ L. E. Bruuns testamente finns publicerat på sid. VII ff i L. E. Bruuns Mønt- og Medaillesamling, København 1928.

² Den som vill veta mer om SNF:s utmärkelser etc. hänvisas till hemsidan: http://numismatik.se/20m_oss/beloning.php

³ Frédéric Elfver rapporterade från 125-årsjubileet i SNT 1999:1.

⁴ Jämför Danmarks og Norges mønter av H. Hede, andra reviderede udgaven 1971, sid. 71 och nr 131-35.

⁵ Författare till denna del var professor emerita Brita Malmer (1925-2013).

⁶ Denna del kommer att ha numismatikern Bengt Hemminsson som huvudförfattare.

- ⁷ För ytterligare information kring bolagets ekonomiska status hänvisas till föreningens årsredovisning, vilken publiceras i SNT nr 3 varje år.
- ⁸ Symposiet är utförligt refererat i SNT 2010:6, sid. 125 ff.
- ⁹ En reseberättelse finns publicerad i SNT 2011:1, sid. 10 ff.
- ¹⁰ Ett referat är infört i SNT 2013:5, sid 111.
- ¹¹ Uppgifterna om medlemsutvecklingen har hämtats från föreningens årsredovisningar, vilka publiceras fortlöpande i SNT.

Skiftedaler till jul

Benämningen *daler* var uppenbarligen ett kärt begrepp långt efter att själva myntet försvunnit ur cirkulation. Daler och även skilling användes länge efter att krona och öre införts. Riksdaler säger man fortfarande om enkronan.

Dalermünt kunde ha olika betydelse i kombination med andra begrepp. Så till exempel var en *bonddaler* samernas benämning på 1 daler km (belagt 1746), en *prästadaler* var ett uttryck för att tacka med handen, alltså en handslag. En *skiftedaler* var en slant som hur många gånger man än betalar ut den ändock lika troget ligger kvar i börsen:

”Då man skall skaffa sig en skiftedaler” – heter det i en dansk uppteckning från 1880-talet – ”skall man stoppa en svart katt i en säck, ta säcken på ryggen och på julfmorgonen tidigt innan solen kommit upp gå tre gånger motsols kring kyrkan. För var gång man passerar kyrkdörren, skall man vissla i nyckelhålet. Då kommer en karl och frågar vad man vill. Jo, här är en katt i säcken. Skulle det inte vara något att köpa? Den kostar en daler. Jo, karlen, som ingen annan är än fan själv, betalar dalern och tar säcken.

Men nu gäller det att ha bundit ihop säckhalsen med så många knutar, att man hinner komma utanför kyrkogården, innan fan hunnit lösa upp dem alla, annars är ens saga all.”

MGL

Ur C.-H. Tillhagen: *Vardagsskrock*, s. 167. 1982.

Två jubilerande kompositörer – Wagner och Verdi

Av Eva Wiséhn

Richard Wagner (1813-1883)

Tysk tonsättare, skicklig dirigent och musikteoretiker. Wagner föddes i Leipzig och dog i Venedig. Förutom tonsättare var han också en skicklig dirigent och musikteoretiker. Han är framförallt känd för sina operor, särskilt opera-cykeln *Nibelungens ring* från 1876.

Wagners musik revolutionerade operakonsten – han skapade musikdramat, ett verk där sångare och orkester, text, musik och scenografi är likställda utan avbrott för arior och körer. Allt flätades ihop med hjälp av recitativisk sång. Wagners mål var att skapa ett *Gesamtkunstwerk*, det vill säga en combination av poesi, drama, sång, musik och måleri.

År 1872 grundade Wagner i Bayreuth ett eget *Festspielhaus* byggt efter hans idéer och till hans egna verk. Där hålls de årliga Bayreuthfestspelen.

I Wagners musik kan man urskilja tre perioder:

- den tidiga perioden, då han skriver i samtidens vanliga tonspråk och dramatiska form: som i *Den flygande holländaren*
- mellanperioden, då han utvecklar ett eget tonspråk. Wagner har blivit känd för sin ledmotivsteknik där han är starkt influerad av Franz Liszt: som i *Tannhäuser* och *Lohengrin*
- den mogna perioden, där hans tonspråk har utvecklats till ett "wagnerskt" uttryck: som i *Nibelungens ring* och *Tristan och Isolde*.

Wagner har färgats av att man under nazisttiden gjorde honom till sin främste kompositör. Mycket i hans musikaliska berättelser tolkades utifrån den nazistiska ideologien.

MEDALJER OCH PLAKETTER ÖVER WAGNER

1. Präglad år 1913 vid mynt- och präglingsanstalten Carl Poellanth i Schrobenshausen till 100-årsminnet av tonsättarens födelse.

Åtsidan med porträtt och omskrift: RICHARD WAGNER • ZUM 100. GEBURTSTAG 22.5.1913. Frånsidan visar två kämpande män, en med änglavingar (Jakobs kamp med ängeln). Till vänster nedtill konstnärens namn.

Brons, 65 mm. *Konstnär: Rudolf Bosselt*. Ref.: Niggel I:2145 samt 1967 s. 90; UUM 200 184.

2. Präglad år 1913 i Karlsruhe till 100-årsminnet av tonsättarens födelse.

Åtsidan med porträtt och namn: • RICHARD • WAGNER • / • 1813 • / • 1913 •. Vid armskärningen konstnärens namn. Frånsidan visar två valkyrier och ordet WALKÜREN.

Brons, 72 mm. *Konstnär: Rudolf Mayer*. Ref.: jfr Niggel I:2213; UUM 200 185.

3. Plakett präglad år 1903 i Stuttgart i samband med invigningen av minnesstatyn över tonsättaren i Berlin.

Åtsidan med porträtt i medaljong omgiven av lagerkvistar. I exerguon texten: RICH. WAGNER / GEB. 22 MAI 1813 † 15 FEBR. 1883.

Frånsidan med texten: ZUR / ENT-HÜLLUNGS- / FEIER / DES / RICH. WAGNER / DENKMALS / BERLIN / 30. SEPT. 1903 (= För Richard Wagners minnesstaty hyllningsfest den 30 september 1903).

Brons, 39x51 mm. Graverad hos *Mayer & Wilhelm* i Stuttgart. Ref.: Niggel I:2217; UUM 200186.

1.

2.

3.

4.

4. Plakett, ensidig, gjuten. Porträtt av tonsättaren och namnet R. WAGNER. Konstnärens namn nedtill till höger.

Brons, 57 x 66 mm. *Konstnär: Franz Stiasny*. Ref.: Niggl I:2242; UUM 200 489.

5. Präglad år 1876. Åtsidan med porträtt och namnet RICHARD WAGNER. Under halsavskärningen konstnärens namn. Frånsidan texten inom lagerkrans: DER RING / DES / NIBELUNGEN / -★- / BAYREUTH / 1876.

Brons, 45 mm. *Konstnär: Emil Weigand*. Ref.: Niggl I:2255; UUM 200 207.

6. Ensidig jetong försedd med nål på baksidan, präglad 1934 till minne av att grundstenen till Wagners minnesstaty, av Hans Zeissig, lagts i Leipzig. Statyn fullbordades aldrig.

Porträtt med texten: RICHARD WAGNER / NATIONAL DENKMAL / IN LEIPZIG / GRUNDSTEINLEGUNG / 6.3.1934. Vid halsavskärningen ses konstnärens namn. Frånsidan med firmaadress: WILH. HELBING / LEIPZIG W. 33 / BIRKENSTR. 8.

Brons, 35 mm. *Konstnär: Hans Zeissig*. Ref.: jfr Niggl I:2264; UUM 200 208.

7. Jetong präglad för de Bayeriska festspelen 1972. Åtsidan med porträtt i en face och omskrift: RICHARD WAGNER • 1813-1883 •. Vid vänster sida initialen P. Frånsidan visar fasaden till festspelhuset i Bayreuth med året 1972 under och texten: STEINLEGUNG • FESTSPIELHAUS BAYREUTH.

Brons, 18 mm. *Konstnären okänd*. Ref.: UUM 200 209.

8. Medalj präglad år 1954. Åtsidan med porträtt i profil. I exerguen texten: RICHARD WAGNER / 1813-1883. Frånsidan med alptoppar och bland

5.

6.

7.

8.

molnen står Apollon med en högt lyft lyra, i vilken syns en stjärna, framför en strålande sol. Bland molnen till höger finns konstnärens namn.

Brons, 68 mm. *Konstnär: Lucien Bazor.* Ref.: Niggel I:2137; UUM 200 187.

Guiseppe Verdi (1813-1901)

Italiensk tonsättare som framför allt skrev operor och hans verk *La Traviata* och *Rigoletto* hör kanske till de mest spelade. Verdis musik är mycket dramatisk och typiskt för hans operor är att musiken bildar en obruten enhet utan recitativ. I Italien sågs opera som ett folknöje och många av hans verk har ett uttalat politiskt motiv: ett folk som kämpar för frihet mot en tyrannisk ledare. *Fångarnas kör* ur *Nebukadnessar* har fått ett starkt symbolvärde som frihetssång, ungefär som dagens *We shall overcome*. Verdis namn *Viva VERDI!* användes som politiskt slagord i kampen för ett enat Italien. Verdis musik brukar också indelas i tre perioder:

- den tidiga perioden, då han skriver heroiska operor i nationalistisk anda och med politiska ambitioner. Han är starkt påverkad av bland andra Rossini och Bellini. Konstnärligt och musikaliskt är verken fulla av operaklichéer: som i *Lombarderna*.
- den mogna perioden, då Verdi arbetade långa perioder i Paris där flera av hans största operor skrevs: som *La Traviata* och *Rigoletto*. *Aida* är en spektakulär storstilad opera med oöverträffade musikaliska höjdpunkter och avslutar denna period.
- den sena perioden, då han komponerade de två mästerverk som summerar hans erfarenheter som musikdramaturg: *Othello* och *Falstaff*.

PLAKETT OCH JETONG ÖVER VERDI

9. Plakett, ensidig, gjuten. Porträtt i halvt *en face* och: GVISEPPE /VERDI. Konstnärens namn nere till höger.

Brons, 49 x 65 mm. *Konstnär: Franz Stiasny.* Ref.: Niggel I:2106; UUM 200 491.

9.

10. Jetong präglad för RosilSPORT (Spelmaskiner). Åtsidan med porträtt i *en face* och nottecken samt namnet: G. VERDI till höger. Omskrift: ★ GETTONE PER APPARECCHI ELETTRONICI ★ / ROSILSPORT. Frånsidan med texten: JUKE • BOX – FLIPPER – BILIARDI och i mitten ROSIL SPORT / VIA A. DIAZ 47 / CINISELLO • B. / (MI).

Vitmetall, 28 mm. Konstnären okänd. Ref.: UUM 200 211.

Musik på mynt och medaljer

Det finns ett stort antal medaljer och mynt som har musikanknytning. Några större tryckta verk tar upp just dessa numismatiska föremål. Ett av de första som givits ut är *Musica in Nummis* från 1907 av Karl Andorfer och Richard Epstein. Efter dem har verk som *Musiker/Medaillen* I och II av Paul Niggel (1965 och 1987) och *Schweizer Musiker Medaillen* av Hans Boltshauser (1970) lagt grunden för samlandet av musikmedaljer.

År 1965 kände man till omkring 150 Wagnermedaljer. Wagner är därmed en av de mest hyllade kompositörerna på både mynt och medaljer. Verdi tycks däremot inte ha blivit föremål för samma stora mynt- och medaljproduktion.

Ovan beskrivna medaljer finns i Uppsala myntkabinettets fina musikmedaljsamling och i Kungl. Myntkabinettets samling.

10.

Uppsala Myntkabinettets och Nils-Uo Fornanders samling av musikmedaljer är planerad att komma ut i tryck.

Referenser

Niggel, P.: 1965, 1987. *Musiker/Medaillen* I och II. Darmstadt och Passau.

UUM = Uppsala Universitets Myntkabinett.

Stöd medaljkonsten

Bli medlem i FIDEM

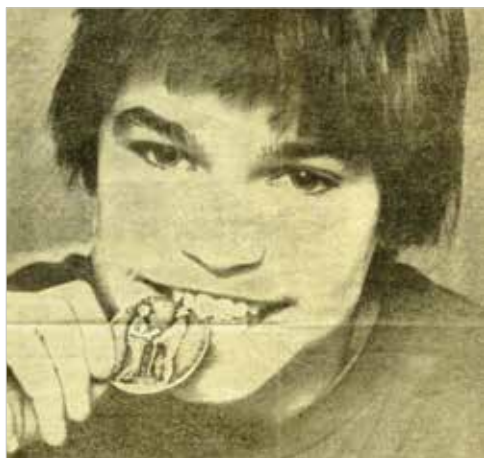
www.fidem-medals.org

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Värderar, köper och säljer mynt, ordnar, medaljer, aktiebrev, sedlar, äldre handlingar m.m.

www.strandbergs-mynt.se

Arsenalsgatan 6 • Box 7377 • 103 91 Stockholm
Tel. 08-611 01 10 • Fax 08-611 32 95

”Göran, 12, får behålla sin silverskatt” löd Aftonbladets rubrik till en artikel den 12 december 1978 om fyndet i Gavleån. Beskuren bild.

SKANNAD AV MGL.

MÄRKLIGT FYND I GAVLEÅN – silverskrin fyllt med medaljer

NÄR TOLVÅRIGE GÖRAN ANDERSSON i september år 1978 strövade omkring som han hade för vana längs stränderna vid Gavleån mitt i Gävle för att leta tomglas upptäckte han en gammal bag. Mellan stenarna i ån låg den, nästan helt begravd i gyttna. Han tog upp den leriga bagen och lämnade den öppnad till polisen. Där förvarades väskan i tre månader innan Göran såsom upphittare fick behålla väskan, eftersom ingen annan hade gjort anspråk på den.

Glad i hägen kom han hem med sitt fynd, som han därtill nu var rättmätig ägare till, och kunde äntligen öppna väskan. I ett fack i dess botten låg ett silverskrin som innehöll ”en massa silverpengar”, eller som han själv trodde ”någon sorts silverplaketter”.

I en artikel i Aftonbladet sågs att undersökningar visat att skrinet kommit från ett gammalt bryggeri och att man höll för troligt att innehållet rörde sig om ett slags minnespenningar. Artikelförfattaren Lennart Håård, som intervjuade den unge upphittaren, går inte närmare in på dessa undersökningar och inte kan jag finna någon förklaring i någon

artikel i anslutning till denna. Han förmodade att skrinet med dess innehåll var stulet och av okänd anledning kastat i Gavleån.

En silversmed värderade fyndets silvervärde till minst 20 000 kronor, vilket torde motsvara omkring eller mer än 75 000 kronor i dag.

Svenska Skogsvårdsföreningen

Men fotot i Aftonbladet med pojken som låtsas bita i föremålet (som för att känna på dess äkthet) visar en väl identifierbar medalj. Det rör sig om Svenska Skogsvårdsföreningens förtjänstmedalj. Konstnär är myntgravören Erik Lindberg och den är gjord år 1927.

På åtsidan ses en skogsarbetare och en kvinna stående mitt emot varandra. Omskrift: SKOGEN SVERIGES STYRKA. I fältet upptill tre kronor, ställda som i riksvapnet. Skogsarbetaren är klädd i vardagsväst, hatt och näbbskor och håller i en yxa. Kvinnan i antik fotsidklänning med en bok i handen och på fötterna bär hon sandaler.

Fränsidan visar en krans av granris. Innanför denna ses inskriften: SVENSKA SKOGSVÅRDS-FÖRENINGEN.

Svenska Skogsvårdsföreningens förtjänstmedalj. 1927.

Diameter 50 mm. Silver.

Gravör: Erik Lindberg.

Ehrensverd 1988 pl. 118:270, som jämför med åtsidan till en snarlik medalj av samma konstnär år 1907, pl. 70:60.

KMK. FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

Därunder finns ett tomt fält avsett för gravering av mottagarens namn.

En miniatyr av medaljen slogs 1956. Denna är endast 16 mm i diameter och det är helt klart, att döma av fotot i tidningen, att de medaljer som fanns i skrinet rör sig om dem från 1927.

I slutet av intervjun säger Göran att han aldrig i livet skulle sälja sin silverskatt. Det har gått trettiofem år sedan dess. Man kan undra vart alla dessa silvermedaljer senare tagit vägen.

MGL

Referenser

Aftonbladet den 12 december 1978, sid. 3.
Ehrensverd, U.: *Medaljgravören Erik Lindberg 1873-1966*. Del 2. 1988.

Hur Akke Kumliens förslag till ny femkronorssedel 1941

... blev Gustav V:s jubileumssedel 1948.

Akke Kumliens 5-kronorssedlar

OMKRING ÅR 1940 FICK konstnären Akke Kumlien ett uppdrag från Riksbanken att ta fram förslag på en ny 5-kronorssedel. Den femma som då fortfarande cirkulerade var till typen femtio år gammal och det fanns många i ansvarig ställning som ville ha en sedel av modernare snitt. Ungefär samtidigt fanns det planer för en ny 10-kronorssedel.

Valet av Kumlien var nog inte så svårt. Kumlien (1884-1949) hade ett stort kontaktnät och utnyttjades i många olika sammanhang. Han hade studerat konsthistoria i Uppsala, tjänstgjort som folkhögskolelärare, varit amanuens vid Lunds universitets historiska museum, varit knuten till bokförlaget Norstedt & Söner som bokillustratör, amanuens vid Nationalmuseum, lärare vid Konsthögskolan och så vidare. Särskilt stolt var han över sitt Grand Prix som han erhölet 1925 vid Parisutställningen för sina bokkonstnärliga insatser. Han hade

dessutom formgivit 10 000-kronorssedeln från 1939.

När Kumlien började arbeta med sitt sedelförslag ville han tänka helt nytt. Det skulle inte finnas några likheter med den gamla Moder Svea-serien, men den nya sedeln skulle också fungera tillsammans med framtida valörer som skulle tas fram i rask takt. Han måste också ta hänsyn till de vanligast förekommande framställningsmetoderna inom värdestryck: guillocheförfarandet, relief-förfarandet och pantografförfarandet.

I Kungl. Myntkabinettets samlingar finns ett antal vackra förslag till nya 5-kronorssedlar, alla utförda av Akke Kumlien från oktober 1940 till maj 1941.

Det blev nu ingen ny 5-kronorssedel 1941, men det arbete som Kumlien lagt ned i projektet var inte förgäves. Alla skisser fick nytt liv när Gustav V skulle fylla nittio år 1948 och en jubileumssedel skulle tryckas.

Akke Kumlien (1884-1949).
Oljemålning av Olle Hjortzberg 1930.
Ur *Svenskt Konstnärslexikon* III. 1957.

Grundformen överensstämmer helt mellan 1941 års sedelförslag och den sedel som trycktes sju år senare. Framsidans porträtt på Gustav II Adolf och dennes monogram byttes ut mot Gustav V med monogram. Baksidorna är nästan identiska.

Ian Wiséhn

Sedelförslagen av Akke Kumlien är daterade. Överst från vänster: odaterad men inkommen till Riksbanken 5 augusti 1940, 3 mars 1941, 15 maj 1941 samt 21 september 1941.

SKANNING: MGL

Zodiakmynt

Från 1500-talet till mitten av 1800-talet var det muslimska Mogulriket en stormakt i Indien.

Till en början var det endast ett nordindiskt rike, men när det var som störst sträckte det sig över nästan hela Indiska halvön. Mogulriket var fram till 1700-talets början ett av världens rikaste länder.

I början av 1600-talet regerade stormogulen Jahangir (1605-1627). Hans företrädare och far, Akbar, hade infört tideräkning efter solår och på hans mynt angavs både vilket år och vilken månad myntet präglats.

Jahangir bestämde sig för att i stället använda zodiakens tolv stjärntecken för att visa när på året hans mynt präglats. Det här intill visade tecknet, Stenbocken, omfattar 22 december till 19 januari, alltså över våra jul- och nyårshelger. Övriga elva stjärntecken på dessa zodiakmynt är: Vattumannen, Fiskarna, Väduren, Oxen, Tvil-

Så kallad Mohur präglad för Jahangir 1620-1621 i Agra. Guld.

Åtsida: Stenbock

(22 december-19 januari).

På frånsidan står i översättning:

"Ytan av guld dekorerades i Agra av Jahangir Shah, son till Akbar Shah".

KMK. FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

lingarna, Kräftan, Lejonet, Jungfrun, Vågen, Skorpionen och Skytten.

Efter Jahangirs död smältes de flesta zodiakmynten ner för att användas till annan myntutgivning. Kungl. Myntkabinettets exemplar kom till Sverige på 1770-talet genom Linnélärjungen Carl Peter Thunberg (1743-1828).

Ulrika Bornestaf

Jahangir (1605-1627).

FOTO: EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/JAHANGIR

Mer om zodiakmynt i SNT:

Bengt Hemmingsson: Thunbergs samlingar av orientaliska mynt. SNT 2004:2 sid. 31-33.

Nytt om böcker

Rolf Sandström: Romarna och deras mynt. 2013.

Illustrerad. 400 sidor.
ISBN 978-91-637-2806-8.
Pris 350 kr + porto.
Annons på nästa sida.

I SEPTEMBER 2013 UTKOM boken *Romarna och deras mynt* författad av Rolf Sandström – ett imponerande och heltäckande bokverk om det romerska imperiet, dess historia och myntning. Boken, som främst ska ses som ett uppslagsverk, rekommenderas å det varmaste till såväl samlare av romerska mynt som till en historieintresserad allmänhet.

Rolf Sandström bor i Lindome utanför Göteborg och har en bakgrund som lärare och skoledare. Han har varit aktiv i styrelsen för Göteborgs Numismatiska Förening och dess ordförande under två perioder samt styrelseledamot i Svenska Numismatiska Föreningen åren 2003-2005. Ett samlarintresse sedan barndomen, efter hand med inriktning på romerska mynt med dess höga konstnärliga värden och intressanta historia, har resulterat i föreliggande förnämliga bokverk. Rolf Sandströms samlarkollega Yngve Karlsson har fotograferat mynten och redigerat skriften, för vilket han vederbörligen avtackas i förordet.

Boken är på 408 sidor, tryckt i fullfärg och är i A4-format. Den är illustrerad med fotografier av inte mindre än cirka 750 mynt från Sandströms egen samling, ett antal kartor samt ett flertal illustrativa teckningar.

Boken täcker en period på närmare 800 år, från cirka 300 f.Kr till 27 f.Kr. under republiken och till slutet av 400-talet e.Kr. under kejsardömet, det senare uppdelat i Västrom och Östrom år 395 e.Kr. Huvuddelen av boken behandlar i kronologisk ordning republik- och kejsarmynten.

Även om staden Rom enligt legenden grundades av Romulus år 753 f.Kr. bildades den romerska republiken först år 509 f.Kr. och den första myntningen påbörjades cirka år 300 f.Kr. De första romerska mynten var didrachmer av silver präglade i Neapel med grekisk förebild och ämnade

för handel med de grekiska områdena. Strax introducerades de stora gjutna bronsmynten av *aes grave*-typ i sju valörer, huvudsakligen för lokalt bruk. Ytterligare serier av didrachm och *aes grave* såg dagens ljus under 200-talet f.Kr., bland annat den didrachm som pryder omslaget på Sandströms bok.

År 212/211 f.Kr. infördes en mynttyp som kom att dominera den romerska myntningen under flera århundraden fram till 250-talet e.Kr. – den berömda silverdenaren. Samtidigt introducerades präglade bronsmynt i samma valörer som de tidigare gjutna *aes grave*-mynten. I boken presenteras och avbildas republikmynten i samband med berättelser om den historiska utvecklingen. Speciellt intressant är den omvälvande imperortiden, vilken slutar med att Octavianus står som ensam segrare och blir den förste romerske kejsaren under namnet Augustus år 27 f.Kr.

Det längsta och kanske mest intressanta kapitlet i boken behandlar *kejsartiden*, dess historia och myntning. Här berättar Sandström på ett lättillgängligt sätt om den historiska utvecklingen i romarriket under mer än femhundra år, dess kejsare och utvecklingen av myntsystemet. Kejsarna och även medlemmar i kejsarfamiljen, som förekommer på mynt, är avbildade och presenteras i informativa faktarutor. Principatet från kejsar Augustus till Carinus beskrivs liksom Dominatet från kejsar Diocletianus, det uppdelade riket från år 395 e.Kr. och slutligen övergången

från Östrom till det Bysantinska riket, i numismatiskt hänseende förlagt till kejsar Anastasius och hans myntreform år 498 e.Kr.

Vad man kanske saknar i boken är fotografier av byster och skulpturer av kejsarna och medlemmar i kejsarfamiljen. Detta skulle poängtera den stora porträttligheten på de romerska kejsarmynten, vilken är till stor hjälp vid identifieringen av mynt och som man som samlare snart lär sig utnyttja.

I avsnittet *Frånsidesmotiv* ges en utförlig presentation av förekommande gudar och personifikationer genom allmänna beskrivningar av symbolik och attribut, och i de flesta fall med avbildningar. Utöver dessa motiv beskrivs och avbildas frånsidor med geografiska motiv, främst från Hadrianus vidsträckt provinsresor, militära motiv, och djurmotiv, bland annat i samband med firandet av staden Roms 1000-årsjubileum år 248 e.Kr. I fallen med övriga frånsidesmotiv hänvisas till bilder i andra kapitel i boken.

Kapitlet om *Inskriptioner* behandlar på ett föredömligt sätt alla de omskrifter, präglingsorter, verkstäder och emissioner som förekommer. Kejsar Diocletianus reform med ett enhetligt myntsystem i hela romarriket år 295/296 e.Kr. kan här ses som en milstolpe.

När man tänker på romerska mynt associerar man kanske främst till valörer som denar, sestertius, dupondius och as. I bokens avsnitt om *Valörer* diskuteras ytterligare ett stort antal valörer i ett myntväsende under ständig förändring, uppdelat på det romerska kärnområdet, lokala präglingar i öst, så kallade *Greek Imperial Coins* eller *Roman Provincial Coins*, samt de lokala utgåvorna från Alexandria i Egypten.

Det finns många olika sätt att bestämma ett mynts ålder, vilket beskrivs i kapitlet *Datering*. Mynt från republiktiden dateras oftast genom jämförelser mellan olika myntfynd samt genom stampstudier. Under kejsartiden blir dateringen lättare, eftersom mynten ofta upptar titlar som imperator, konsul eller folktribun med åtföljande ordningstal. I och med Diocletianus myntreform togs många titlar bort och därmed möjligheten till en närmare datering.

Den förlorade ettöringen

En grundlig genomgång av myntframställningen ges i avsnittet *Tillverkning*, där även olika felaktigheter som plantsfel, stampfel, präglingsfel och åverkan behandlas. Ett för samlaren stort gissel är förekomsten av falskmynt och kopior. Boken ger härvid flera anvisningar om hur man undgår att bli lurad – den kanske viktigaste faktorn heter erfarenhet.

Kapitlet med *Sammlerfarenheter* ger många goda råd vad gäller att bygga upp en samling med antika mynt. Speciellt betonas vikten av en noggrann dokumentation av samlingen. Detta ger samlingen ett mervärde samtidigt som man genom dokumentationen får tillfälle att kunskapsmässigt fördjupa sig och sätta in mynten i dess historiska sammanhang.

Boken avslutas med några användbara och fylliga bilagor med litteraturförteckning, ordlista och index.

Sammantaget ger boken en heltäckande och väl avvägd presentation av romarna och deras mynt, en bok med en given plats i biblioteket hos den numismatiskt och historiskt intresserade.

Curt Ekström

Årets julklapp!

ROMARNA OCH DERAS MYNT

av Rolf Sandström

Nyutkommen uppslags- och historiebok i storformat.

400 sidor. Rikt illustrerad med myntfoton, kartor och teckningar – flertalet i färg.

Vackert inbunden.

Pris 350 SEK + ev. porto

Beställs hos författaren:

Rolf Sandström

Valåsvägen 3, 437 32 Lindome

Tel. 031 992454

kerstin.rolf.sandstrom@gmail.com

DETTA LILLA SLITNA, IHOPSYDDA häfte hittade jag när jag tog hand om min fars kvarlätningskap. Min far var född 1920 och häftet ingick i Allers Familj-Journal nr 42 från 1928, alltså det år han fyllde åtta år. Berättelsen om den förlorade ettöringen handlar om Sven, som förlorar sin ettöring och reser ut i vida världen för att söka efter den, har ju onekligen en viss tjusning för oss myntintresserade. En skata får syn på ettöringen när Sven sover och knycker den. Överallt letar Sven efter sitt mynt.

Sökandet tar med Sven på olika äventyrliga strapatser. Dessa illustreras med charmiga små teckningar i färg. Till bilderna finns lämpliga rim. Teckningarna är utförda av den tyske bokillustratören och karikatyrtecknaren Arpad Schmidhammer (1857-1921). Att teckna barnböcker var som vi här kan se en av hans specialiteter.

Martin Wettmark

HJÄRTA OCH LYCKA PÅ SPELPENNINGAR

JULENS SJÄLVKLARA PEPPARKAKS-HJÄRTAN har sina föregångare. Att hjärtat är en symbol i synnerhet för kärlek är allmänt känt. Men det representerar även uppriktighet, barmhärtighet, mod och känslor. Det mänskliga hjärtat är det centrala organet för blodcirkulationen och det är väl där för man oftast finner det avbildade hjärtat färgat i varmt rött.

Hjärtformade hängsmycken med röda stenar har sannolikt använts som amuletter. Det röda associerar till blod och eld. Hjärtan förekommer på vapensköldar. För att ta ett tidigt exempel så är fältet i folkungaättens vapensköld rikligt bestrött med små röda hjärtan bakom ginsträngarna och det stående, krönte, ståtliga folkungejonet.

Spelpenningar

Orden *frögd* (observera den fornsvenska stavningen), *oro* och *lycka* kombinerade med ett litet hjärta förekommer på vissa spelpenningar. Hjärtat är alltid inneslutet i en lagerkrans, symbolen för seger. De här presenterade spelpenningarna är avsedda för kortspel. De är alla från 1700-talets mitt och gjorda av koppar, har en diameter på 22 mm och räknas till kategorin allmänna spelpenningar. De tillverkades hos firman Loos i Berlin.

De har emellertid en förebild i de kungliga spelpenningar. En sådan är den som är avbildad i Holst (1977) som nr 105. På dess åtsida ses drottning Lovisa Ulrikas monogram och på fransidan ett hjärta inom en lagerkrans och inskriften: ALDELS SWENSKT 1745. Den är av silver och graverad av Johann Carl Hedlinger och är Carl Gustaf Tessins hyllning till dåvarande kronprinsessan.

Vad beträffar enskilda svenska spelpenningar med ett hjärta på finns den som är präglad för Jeanette Ölander (Holst 133). Hon var fästmo till numismatikern Johan Frans Podolijn

★ FRÖGD OCH ORO FÖR MÅNGEN / LYCKA OCH OLYCKA ÄR OMBYTELIG
Holst 152.

★ FRÖGD OCH ORO FÖR MÅNGEN / SPELPENNING
Holst 153.

⊕ ÄRLIGT WARAR LÄNGE / MEN LYCKAN ÄR SOM KLOTET RUND
Holst 154.

(1739-1784) i Göteborg när spelpenningen utfördes. På dess åtsida ses hennes monogram JÖL och på fransidan ett hjärta inom en krans av mynten samt inskriften JÄMT ★ ÖMT. Förslagen anses vara föregående nämnda Lovisa Ulrikas spelpenning. Jeanette avled emellertid innan de hann ingå äktenskap.

Ovan avbildade spelpenningar tillhör Kungl. Myntkabinettet.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

MGL

Referenser

Holst, G.: *Spelpenningar avsedda för kortspel*. 1977.

Nathorst-Böös, E.: *Allmänna spelpenningar. Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1954, s. 87-113 (nr 11-13).

Lokala numismatiska föreningar och myntklubbar i SNF

Alingsås Numismatiska Förening

c/o Johansson
Roslagsgatan 27
441 57 Alingsås

Falu-Borlänge Myntklubb

www.fb-myntklubb.se

Gefle Myntklubb

www.geflemyntklubb.se/

Göteborgs Numismatiska Förening

www.gwindor.net/gnf.htm

Halmstads Myntklubb

Öringe 111
312 91 Halmstad

Kalmar Myntklubb

www.kalmarmyntklubb.se

Katrineholm Flen Vingåker Myntklubb

www.kfvmynt.se

Myntklubben Skilling Banco

www.mksb.se

Myntsamlarklubben Goten

myntsamlarklubbengoten.com

Nola Myntklubb, Örnköldsvik

www.infoom.se/nolamyntklubb

Norrköpings Myntklubb

www.norrkopingsmyntklubb.se

Numismatiska klubben i Uppsala

www.nku.nu

Samlarklubben Numis

c/o Normark
Linvägen 5
930 10 Lövånger

Sigtuna Myntklubb

www.sigtunamyntklubb.se

Stockholms Myntklubb

hem.passagen.se/
stockholms.myntklubb

Strängnäs Myntklubb

myntintresse.blogspot.se

Södra Dalarnas Myntklubb

medlem.spray.se/sdmyntklubb

Ändringar och tillägg?

Kontakta: info@numismatik.se

MYNTETS DAG I GÖTEBORG

I SAMBAND MED "MYNTETS DAG" på Göteborgs stadsmuseum lördagen den 12 oktober hölls några intressanta föredrag.

Till att börja med berättade *Martin Fritz* och *Per Hallén* om sin forskning rörande finansieringen av Göteborgs expansion under 1800-talet. De undersöker både de formella (banker och finansiella institut) och de informella (privata utlånare) lånen, som båda hade stor betydelse för stadens tillväxt. Deras rön kommer att publiceras och boken är planerad att utkomma 2015. De upplyste också om att Göteborgs stadsmuseum skall skaffa fler skyddsmontrar, så att vi äntligen får en permanent utställning av museets mynt- och medaljsamling. Även detta är planerat till år 2015.

Därefter följde ett föredrag av *Theodor Hassel* om myntningen i gamla Göteborg 1609-1611. Han bör-

jade med historiken om det Göteborg som låg vid nuvarande Färjenäs på Hisingen. Det som finns kvar nu är lite rester av en kyrkoruin. Han berättade om holländarna som flyttade hit och byggde upp staden och vilka förmåner de fick i och med detta. Som gammal göteborgare blev jag lite överraskad när jag fick höra att holländska var det officiella språket som användes i min gamla stad.

Sedan blev det prat om mynt och förordningar. Vi fick se bilder på mynt som var med i dessa förordningar, men som troligen aldrig gavs ut och givetvis exempel på de mynt som tillverkades.

Theodor, som har stor erfarenhet av mynten präglade i Göteborg (speciellt ettöringarna som han variant-samlade tidigare), berättade om alla olika varianter och lite om svårighetsgraderna. Avslutningsvis fick vi några tips på litteratur i ämnet. Ett mycket trevligt föredrag som jag hoppas att fler kan få njuta av i framtiden.

Efter lunchpausen hölls ytterligare tre föredrag; *Bengt Holmén* om barnamördaren Herodes den store, *Göran Simonsson* om religiösa symboler och *Yngve Karlsson* om eldsdyrkarnas mynt.

Det var alltså en mycket trevlig och informationsrik dag här i Götet.

Erik Lie

AUKTIONER & MÄSSOR

- 3-6/12 Bukowskis, medaljsamling
- 14/12 Holmasto, Helsingfors
- 15/12 Halmstads auktionskammare
- 25/1-14 Sigtuna, myntmässa
- 13-14/3-14 MISAB, auktion
- 26/4-14 FriMynt, Helsingborg
- 10/5-14 Myntkompaniet

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08-662 62 61
Fax 08-661 62 13

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR

Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur

www.nordlindsmynt.se

HUNDRA GULDMYNT under klubban 15 DEC

HALMSTADS
AUKTIONSKAMMARE
www.halmstadsauktionskammare.se
Tel 035-125323

Är det problem med kortbetalning, skall du erlägga avgift med alternativa betalningsmedel som mynt eller mobiltelefon.

I Uppsala (bara där?) betraktas mobiltelefoner som alternativa betalningsmedel jämförbara med mynt och sedlar.

Lite trängt i P-automaten bara.

FOTO: MAGNUS WIJK.

Till er tjänst

Är mobiltelefonen att betrakta som ett betalningsmedel?

HUR MÅNGA MOBILTELEFONER kostar det i timmen? Uppsalatrafiken är förmodligen mest känd för sina cyklar även om en och annan trafikant också är motorburen. Att parera för dessa cyklar tillhör de utmaningar bilister som besöker stadskärnan utsätts för. En annan utmaning är att finna en ledig parkeringsplats.

Uppsala kommun, som förestår de flesta parkeringsautomaterna, utökar sedan en tid gränserna för vad de anser gälla som godkända betalningsmedel. På en signalfärgad informationsremsa skriver de med tydliga bokstäver: "Är det problem med kortbetalning, skall du erlägga avgift med alternativa betalningsmedel som mynt eller mobiltelefon."

Jag är glad att jag kunde hjälpa det äldre paret som resonerade framför automaten och undrade var de skulle föra in telefonen ...

*Magnus Wijk,
fältnumismatiker*

PÅ GUSTAV I:S ÅBOPRÄGLINGAR av 1-ören står: GUBERNATOR. Stockholmspräglade 1-ören med åren 1528, 1529 och 1530 verkar vara mindre förekommande med G-sköld mellan S:t Eriksbildens fötter gentemot den vanliga vasen. I Appelgren är G-skölden angiven för 1528-1530, 1-ören som variant, men det finns ingen förklaring vad G i skölden representerar, som G för Gustav eller G för Gubernator.

1-öringar med G-sköld i S:t Eriksbildens är mestadels i dålig kvalitet och som förekommer på auktioner cirka vart sjätte auktionstillfälle. Exemplar av denna variant i bra kvalitet är mycket sällsynta. Förmodligen var dessa hårt cirkulerade i handeln på den tiden.

Kan det vara så att antalet präglingar av denna variant är väsentligt lägre än för dem med vaseemblemet?

Johan Wihlander

Svar:

Gustav Vasas 1-ören från Stockholm förekommer mycket riktigt med antingen vasesköld eller sköld med bokstaven G mellan kungabildens fötter på åtsidan. G står antagligen för Gustav även om omskriften anger att det är det svenska nationalhelgonet S:t Erik som avbildas, så ville antagligen Gustav att han skulle förknippas med de ideal som helgonkungen stod för, bland annat lag och rätt.

Mynten med G-skölden är inte vanligen förekommande, såsom Johan

Gustav I. Stockholm. 1 öre 1528 med vase respektive G.

FOTO: JOHAN WIHLANDER.

Wihlander påpekar. De torde med andra ord ha slagits i ett mindre antal än dem med vaseskölden. Anledningen kan vi bara spekulera i.

Detta föranleder mig också att beröra Stockholmsmynten med "Gubernator" (= riksföreståndare) i åtsidesomskriften. Denna titel förekommer bara på 1523 års mynt från staden. Det märkliga är dock att Gustav valdes till kung redan vid herredagen i Strängnäs den 6 juni 1523, medan Stockholm inte intogs förrän vid midsommartiden samma år. Det logiska hade med andra ord varit att mynten i stället försetts med kungatitel.

Enligt en teori framdrevs kungavalet av Gustav och hans anhängare av rädsla för att den nyvalde danske kungen Fredrik I var i färd med att försöka återupprätta unionen. Underrättelser om detta nådde riksföreståndaren på den i Strängnäs samlade herredagen och framkallade där – helt oplanerat – valet av Gustav till kung. Teorin styrks av att kungavalet inte nämns i några källor innan

Strängnäsområdet, utan det var bland annat lybeckarnas handelsprivilegier som skulle diskuteras. (Se Sven Tunberg: Gustav Vasas konungaval 1523, Stockholm 1923, s. 24ff.; till denna teori ansluter sig även Lars-Olof Larsson i sin biografi Gustav Vasa – landsfader eller tyrann, Falun 2002, s. 72.)

Det skulle med andra ord kunna förhålla sig så, att Stockholms kapitulation – som förhandlats fram med stadens garnison av lybeckarna – var överenskommen och väntad, varför man redan tillverkat myntstamper som var färdiga att tas i bruk vid stadens myntverk.

Kungavalet kom helt oväntat emellan, men man valde trots det att begagna sig av de redan graverade stamperna efter Stockholms kapitulation. Förekomsten av Gubernatormynten – som ej tillräckligt uppmärksammats av historikerna – synes med andra ord stödja teorin om det i förväg oplanerade kungavalet.

Bengt Hemmingsson

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordnar Nålmarken

Öppettider:
Vardagar 10.00 – 18.00
Regeringsgatan 6
111 53 Stockholm
Tel. 08-411 50 81
Fax. 08-411 52 23

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR • MEDALJER

Olympiska föremål

Vasagatan 42
111 20 STOCKHOLM
Tel. 08-411 08 07

Öppet: måndag-torsdag 11-13

LUNDS MYNTHANDEL

KÖPER och SÄLJER
BYTER och VÅRDERAR

MYNT och SEDLAR
TILLBEHÖR och LITTERATUR

GRATIS LAGERLISTA
(uppgesamlarområde)

Klostergatan 5, 222 22 LUND
Tel. och fax 046-14 43 69
e-post: siv-gunnar@swipnet.se

Bli medlem i
**SVENSKA
NUMISMATISKA FÖRENINGEN**

Stiftad 1873

Arsavgiften är 250 kr.
Som medlem får Du SNT automatiskt!

Du kan också prenumerera på SNT
för endast 200 kr per år.
info@numismatik.se

HB MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96

Box 19 507
S-104 32 Stockholm 19

T-Rådmansgatan (uppgång Handelshögskolan)
☎ + fax 08-673 34 23

*Svenska och utländska mynt, sedlar och ordnar,
militaria och nålmärken, medaljer*

Öppet: vardagar 11-17, fredag 11-15

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

är en sedan 1973 etablerad sammanslutning av för närvarande 20 mynthandlare i flera olika städer i landet. Föreningen är ensam i sitt slag i Sverige.

Genom samarbete med de övriga medlemmarna vill varje mynthandlare förbättra och utöka sina tjänster.

ANTIKBODEN

Kanikgatan 3
222 29 Lund
Tel. 046-12 99 00
per_flodberg@hotmail.com

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031-13 94 84
besour@telia.com - www.besour.se

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 Grödinge
Tel. 08-732 66 86, 070 212 64 55
christian.hamrin@telia.com

H & J:S NUMISMATIK HB

Jimmy Häggqvist
Box 43
310 20 Knäred
jimmy@collectia.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 11
371 35 Karlskrona
Tel. 0455-813 73
lennart@mynt.nu - www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14
Box 98
503 06 Borås
Tel. 033-41 03 15

LUNDS MYNTHANDEL

Klostergatan 5
222 22 Lund
Tel./fax 046-14 43 69
siv-gunnar@swipnet.se

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
370 24 Nätraby
Tel. 0455-155 99

HB MYNTINVEST CORONA

Ö. Storgatan 20
611 34 Nyköping
Tel./fax 0155-28 63 25
corona-coin@swipnet.se
http://home.swipnet.se/corona_coin

HB MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96, Box 19 507
104 32 Stockholm
Tel./fax 08-673 34 23

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46,
Box 5132
102 43 Stockholm
Tel. 08-662 62 61, fax 08-661 62 13
info@nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NUMIKON

Stefan Jonasson/Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 031-20 81 11
ticalen@gmail.com

PECUNIA MM HB

Farinvägen 8
245 33 Staffanstorp
Tel./fax 046-25 21 19
mattsson.g@telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30
Box 1320
251 13 Helsingborg
Tel./fax 042-12 25 28
pedersen.mynt@telia.com
www.jpetersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Regeringsgatan 6
Box 16 390
103 27 Stockholm
Tel. 08-411 50 81, fax 08-411 52 23
www.selinsmynthandel.se

SKARABÉ MYNT & GULD AB

Drottninggatan 10
411 14 Göteborg
Tel./fax 031-13 50 88
skarabe@telia.com
www.skarabe.eu

STRANDBERGS MYNTHANDEL & AKTIESAMLAREN AB

Arsenalsgatan 6
Box 7377
103 91 Stockholm
Tel. 08-611 01 10, 611 58 20
Fax 08-611 32 95
info@aktiesamlaren-bjb.se
www.aktiesamlaren.se
www.strandbergs-mynt.se

TAMCO NUMISMATICS

Box 6235
102 35 Stockholm
Tel. 070 631 58 09
tamco.num@telia.com

TICALEN MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel./fax 031-20 81 11
ticalen@gmail.com

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Vasagatan 42
Box 490
101 29 Stockholm
Tel. 08-411 08 07, fax 08-21 21 96

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

Sjöberg 1 • 147 91 Grödinge • Tel. 08-732 66 86 • 070 212 64 55

www.mynt.nu/smf/

FÖLJANDE AUKTION No 126
14 december 2013

Sålda på HOLMASTO auktion 19.10.2013

2 Daler 1649
SEK 152.000,-

1 Rd. 1676
SEK 90.700,-

Kolla på www.holmasto.fi

HOLMASTO

Alexandersgatan 50, Helsingfors Finland
Internationella specialauktioner sedan 1978. Est 1949

MYNTMÄSSA

Sigtuna Myntklubb
hälsar Dig välkommen
till Forum i Märsta,
Stockholmsvägen 25,
den 25/1 2014 kl. 10-15

Ca. 25 etablerade utställare.
Försäljning av mynttillbehör

Lotteri, Servering.
Entré 20 kronor.

Info: tel. 0730-24 64 99
kent.forss@bredband.net

Skarabé
Mynt & Guld AB
köper och säljer
MYNT, SEDLAR
och MEDALJER
Föremål från antiken

Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 - 135 088
skarabe@telia.com - www.skarabe.eu
Öppet: Vardagar 10 - 18

AURUM AUKTIONER AB

stockholm

Myntauktioner i Stockholm

Inlämning pågår!

*Vi söker alltid kvalitetsmynt, sedlar,
medaljer, polletter, ordnar..*

Tel. 08-660 20 70, vard. 9-13, info@aurumauktioner.se
www.aurumauktioner.se

MYNTAUKTION

i Stockholm lördag 10 maj 2014

Några mynt vi har sålt tidigare:

(inklusive köparprovision)

1 daler 1594
"SIGIMVNDVS"
677.000:-

1 daler 1598
106.000:-

8 mark 1608
81.000:-

1/2 dukat 1701
45.000:-

1/2 dukat 1747
Ädelfors
82.000:-

4 dukater 1843
68.000:-

2 dukater 1843
37.000:-

50 öre 1862
26.000:-

1 riksdaler
riksmünt 1873
39.000:-

2 kr 1878 "OCH"
84.000:-

Norge 1 speciedaler 1824
57.000:-

Norge 1/2 speciedaler 1873
181.000:-

Bättre mynt och hela samlingar mottages till vårens myntauktion.

Vi har mycket goda möjligheter att finna köpare till dina objekt eftersom mer än 20.000 kunder i Sverige och utlandet ser varje auktion via vår hemsida och katalogen.

Kontakta oss för en förutsättningslös diskussion!

Vi köper även guld och silver kontant!

MYNTKOMPANIET

Myntkompaniet
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tfn: 08-678 32 17
Fax: 08-643 22 38

E-post: coins@philea.se
www.myntkompaniet.se

MYNTAUKTIONER

I SVERIGE AB

AUKTION 10

14-15 mars 2014

**Katalogen beställs genom insättning av 190 kr till bg 399-0090.
Tidiga inbetalningar garanterar tryckt namn i katalogen.**

Myntauktioner i Sverige AB
Banérgatan 17 - 115 22 Stockholm
E-mail: info@myntauktioner.se - Telefon: 08-410 465 65
www.myntauktioner.se